

Samanslåing av ungdomsskular - høyringsuttale

På kommunen si heimeside vert lag, organisasjonar og alle innbyggjarane inviterte til å koma med innspel når det gjeld skulestrukturen i Masfjorden kommune. Særleg er kommunestyret interessert i å få innspel når det gjeld samanslåing av ungdomsskulane på Nordbygda og Sandnes.

Eg har arbeidd ved Sandnes skule sidan 1972, og eg har gjort meg ein del tankar omkring denne saka. Opp gjennom alle desse åra er det bygt opp eit miljø ved skulen vår, Sandnes skule har meir og meir vorte ein institusjon og eit samlingspunkt i bygda. Skulen har vorte ein kultúrberar og ein møteplass med ulike arrangement, prosjekt, aktivitetar og konsertar. Ungdomsskuleelevane er sentrale når det gjeld alt dette, til dømes når det gjeld å ha eit orkester på juleprogrammet, på Prøysen-/Egner-/Abba-/Sande-/Naturvettprogram m.m. – og ikkje minst er det dei som står for den største oppsetninga vår : Grendahusprosjektet. Mitt inntrykk er at skulane i Masfjorden har fått til ei god samhandling mellom unge og eldre elevar. Skulle ein sitja att med barneskulen på ein av skulane, lyt ein berre innsjå at miljøet der vert fattigare. Når det gjeld skulestrukturen her i Masfjorden, så må det vera rett å seia at modellen med 1-10 skule har fungert godt.

Vert ungdomsskulen overført til Nordbygda (og det er nok det som er det realistiske alternativet), så mister me noko svært sentralt på Sandnes skule. Då eg begynte å jobba her i Masfjorden, hadde svært mange elevar i ungdomsskulen lang reisetid, der dei også måtte reisa med ferje. Då ungdomsskulen vart desentralisert til tre skular, vart nok situasjonen for ungdomsskuleelevane i Masfjorden mykje betre når det galdt avstand til skulen. No kan det igjen verta aktuelt å senda elevane med ferje, og for mange vert dette lang reisetid – noko som etter mi meining vert eit stort tilbakesteg. Det må nødvendigvis verta lenger reisetid for mange av elevane, og dette meiner eg er eit viktig argument i denne saka.

Trenden her i landet har i dei seinare åra vore sentralisering, eller å oppretta såkalla «robuste enheter», som det så fint heiter. Når ein etter kvart ser konsekvensane av all denne sentraliseringa, bør ein tenka seg om før tek slike steg – også i mindre målestokk. Med ei eventuell samanslåing vil ein av skulane mista ein sentral del av elevflokket. Og kven veit – vert det barneskulen sin tur neste gong ? Det er viktig at me kjempar for å halda oppe lokalsamfunna våre, det er nok av bygder som har mista både skule, barnehage, butikk m.m. Når det gjeld samkvem mellom ungdomsskuleelevane her i kommunen, så er det allereie ein god del arenaer der dei møtest : MOT-samlingar, aktivitetsdagar, konfirmantsamlingar, idrett, sjakk og andre fritidstilbod. Men berre så det er sagt : Det er viktig i desse sentraliseringstider at me har samarbeid og kommunikasjon i kommunen vår – på alle plan.

Det må også vera i kommunen si interesse å få nye innbyggjarar, og då må det vera attraktivt å slå seg ned her. Spørsmålet vert då : Dersom ungdomsskulen vert lagt ned her på Sørsida, vil det slå negativt ut i høve til etablering og nybygging ? Eg er nok redd for at ein lang skuleveg kan koma til å spela inn i ei slik vurdering .

Eg vil også nemna at elevane på Sandnes skule er heller negative til ei eventuell samanslåing. Det er ikkje på langt nær alle ungdommar som ynskjer dette, det bør koma klårt fram. Det vert også argumentert med at det er godt for elevane å verta fleire i klassen. Men det er ikkje sikkert at miljøet vert betre, anten det gjeld det sosiale eller læringsmiljøet. Sjå berre på Sogn og Fjordane, det er der me finn dei beste læringsresultata i landet vårt – og der er det mange små skular. Det er ikkje noko haldbart pedagogisk argument at større klassar gir betre læringsmiljø og betre sosialt miljø. Eg meiner bestemt at eg kan gje betre hjelp og oppfølging til elevane når eg t.d. har 10 elevar i klassen, i motsetning til det å ha 20 elevar. Når det gjeld skulemiljøet, er det mange andre faktorar enn ein liten eller ein stor skule som påverkar det. Men eg ser argumenta for eit betre og breiare fagmiljø, og at det ikkje vert så mykje samanslåing av klassar når det er fleire elevar.

Eg har også arbeidd i kulturskulen sidan den vart etablert i 1980, og eg kan trygt seia at kulturskulen har vore – og er - eit viktig element i kommunen vår. Undervisninga der går mest føre seg etter skuletid til godt ut på ettermiddagen. Ei eventuell samanslåing vil føra til at elevane får lenger reisetid, og dermed vert det mindre tid kulturskuleaktivitetar. Det er nok fare for at fleire ungdomsskuleelevar vil velja bort kulturskuleaktivitetane, for her kan tilboda fort verta for vanskelege å gjennomføra for elevar og foreldre.

Det er mykje logistikk med å organisera aktiviteten i kulturskulen, der ein må ta omsyn til elevar, foreldrebehov, transport, undervisningsrom, buss-/ferjeruter, disponible lærarar o.s.v. Så dette er også eit moment som kommunestyret må ta med seg i vurderinga. Eg vil også nemna at desse argumenta også gjeld for dei mange andre fritidstilboda som me har. For Sandnes skulemusikk, eit sentralt «flaggskip» i bygda vår, vil nok ei samanslåing medføra endringar og ein annan kvardag.

For nokre år sidan vart det sagt at det ikkje var noko særleg økonomisk gevinst med å slå saman ungdomstrinna på Sandnes og Nordbygda. Situasjonen er vel ikkje så mykje annleis no, og det er ikkje utenkeleg at det i så fall må gjerast bygningsmessige grep dersom samanslåing skulle verta ein realitet. Då kan dei kronene ein sparar på å seia opp lærarar, fort gå med til innkjøp og utbetring.

Etter å ha vurdert argument for og imot samanslåing, er konklusjonen min er klår : Svaret er NEI til samanslåing av ungdomsskulane på Sandnes og Nordbygda. Så lenge me har ferja, må dette vera uaktuelt. Skulle brua ein gong koma, får ein då utgreia konsekvensane grundig før ein eventuelt tek opp att dette med samanslåing.

Masfjordnes

24.09.2018

Terje Rasdal

Terje Rasdal